

„Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje“
Prohlášení dle § 10g odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Příslušný úřad dle výše uvedeného zákona, odbor životního prostředí a zemědělství krajského úřadu Královéhradeckého kraje, vydal k upravenému návrhu „Územní energetické koncepce Královéhradeckého kraje“ dne 18. července 2019 souhlasné stanovisko podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (Č. j.: KUKHK–17382/ZP/2019).

V rámci stanoviska byly stanoveny podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

Ze zákona o posuzování vlivů na životní prostředí vyplývají rovněž požadavky navazující na vydané stanovisko. Jedná se o tyto – tj. § 10 g:

(4) Bez stanoviska ke koncepci nemůže být koncepce schválena. Schvalující orgán je povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je schvalující orgán povinen svůj postup odůvodnit.

(5) Předkladatel je povinen zveřejnit schválenou koncepci včetně prohlášení, které obsahuje zejména:

- a) informaci, jak byly ve schválené koncepci zohledněny požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci,
- b) informaci, jak bylo ve schválené koncepci zohledněno vyjádření dotčeného státu, pokud byla koncepce předmětem mezistátního posuzování podle § 14a,
- c) odůvodnění vybrané varianty, pokud byl návrh koncepce zpracován ve variantách,
- d) informaci o účasti veřejnosti při zpracování koncepce a v procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí,
- e) informaci o přijatých opatřeních pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h.

(6) O zveřejnění prohlášení podle odstavce 5 je předkladatel povinen do 7 pracovních dnů informovat příslušný úřad, dotčené orgány, dotčené kraje a případně také dotčené obce, které příslušný úřad určil podle § 10c odst. 2.

Níže je tedy zpracováno prohlášení popisující způsob naplňování § 10 g, odst. 5.

A) Informace, jak byly ve schválené koncepci zohledněny požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci

Požadavek/podmínka	Způsob zohlednění
Požadavky z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví:	
1. Zajistit efektivní využití stávajících systémů centralizovaného zásobování teplem obcí založených na spalování zemního plynu, biopaliv a garantovaných objemech uhlí, průběžné modernizaci stávajících zdrojů z hlediska plnění ekologických limitů a implementace vysokoúčinné kombinované výroby tepla a elektřiny a modernizace rozvodů tepla s cílem minimalizace ztrát energie.	Tyto požadavky jsou obsaženy přímo v samotné koncepci ve vybrané variantě 2 Realistický scénář. Dále jsou obsaženy v cílech a opatřeních samotné koncepce.
2. Rekonstrukce zdrojů tepla provádět, pokud je to ekonomicky výhodné, na bázi vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla, zejména u výroben spalujících zemní plyn a bioplyn.	
3. Preferovat využití obnovitelných zdrojů energie v oblasti zásobování teplem a lokální výroby elektrické energie.	
4. V lokalitách s předpokládanou výstavbou preferovat efektivní využití obnovitelných zdrojů energie zejména využitím implementace tepelných čerpadel, termosolárních panelů, fotovoltaických elektráren a zdrojů kombinované výroby elektřiny a tepla zejména na bázi mikrokogenerace. V oblastech s dostupným potenciálem biomasy preferovat výstavbu zdrojů tepla na toto palivo.	
5. Výstavbu nových budov resp. rekonstrukce stávajících budov ve vlastnictví Královéhradeckého kraje provádět pouze v souladu s požadavky na energetickou náročnost budov dle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění, tj. na bázi budov s téměř nulovou spotřebou energie, nízkoenergetických a pasivních budov. Za tím účelem využít v maximální míře finančních podpor z dotačních programů.	
6. Prosazovat efektivní využití potenciálu spalitelných komunálních odpadů v systému centralizovaného zásobování teplem na bázi výstavby spalovny komunálních odpadů (ZEVO). Za tím účelem je třeba zadat zpracování studie proveditelnosti, jejímž cílem bude formulace optimálního technického řešení z hlediska kapacity, lokality a vlivu na životní prostředí. Současně lze doporučit jednání s Pardubickým krajem o eventuálním společném řešení předmětné spalovny.	
7. V oblasti průmyslových energetických systémů prosazovat opatření na snižování energetické náročnosti, implementaci systémů využívajících druhotné energetické zdroje a implementaci systémů managementu hospodaření s energií na bázi ČSN EN ISO 50001.	
8. Potenciální investory v průmyslové oblasti přednostně umísťovat do vybudovaných průmyslových zón s dostatečnou energetickou základnou pro pokrytí potřeb energie, do vhodných prostorů brownfields.	
9. Využití větrné energie pro výrobu elektřiny převážně spojit s budováním soběstačných místních energetických systémů a podmiňovat rozhodnutí o jejich realizaci studií proveditelnosti.	
10. Preferovat spalování biomasy v malých stacionárních zdrojích zejména v oblastech, kde doposud jsou spalována tuhá fosilní paliva, a není k dispozici zemní plyn. V plynofikovaných oblastech k zabezpečení dodávek tepla zásadně preferovat využití zemního plynu na úkor tuhých paliv. K tomu využívat dotačních titulů.	
11. V souvislosti s provozováním stávajících a budováním nových bioplynových stanic prosazovat využití tepelné energie pro vytápění, pokud je to technicky možné a ekonomicky přijatelné.	
12. Ve všech obcích kraje preferovat účelné využití zařízení k výrobě tepla resp. elektřiny na	

Požadavek/podmínka	Způsob zohlednění
bázi OZE, přednostně pak v obcích, kde není vybudován systém centralizovaného zásobování teplem.	
13. Podporovat snahu měst a obcí v budování částečně soběstačných energetických systémů v oblasti zásobování teplem a elektřinou a tím posilovat energetickou nezávislost a bezpečnost Královéhradeckého kraje. Postupně tak budovat ostrovní systémy zásobování energií ve spolupráci s energetickými společnostmi a vedením měst a obcí, včetně rozvoje a zavádění inteligentních distribučních soustav.	
14. V rámci procesu územního plánování vytvářet podmínky pro bezproblémovou realizaci nezbytných veřejně prospěšných energetických staveb vedoucích k vyšší bezpečnosti dodávek energie.	
15. Za účelem snižování energetické náročnosti budov v majetku Královéhradeckého kraje pokračovat v implementaci systému managementu hospodaření s energií dle ČSN EN ISO 50001.	
16. Podporovat a postupně zvyšovat podíl využití elektrické energie a zemního plynu, resp. jiných alternativních zdrojů, v lokální, městské a příměstské hromadné dopravě.	
17. Zajistit přednostní využívání elektrické energie a zemního plynu v dopravních prostředcích v organizačních složkách kraje.	
18. Aktivně se zúčastňovat na tvorbě a aktualizaci investičních plánů ČEPS, a.s., NET4GAS s.r.o. a distribučních společností pro rozvod elektřiny a zemního plynu za účelem zvyšování bezpečnosti dodávek jednotlivých forem energie.	
19. Realizovat kontinuální informační podporu hospodárného nakládání s energií, využívání OZE pro potřeby příspěvkových organizací kraje, škol a obyvatelstva.	
20. V rámci tvorby územních plánů obcí Královéhradeckého kraje klást důraz, kromě jiného, na prosazování zásad udržitelné energetiky.	
21. Pro zajištění rozvoje Královéhradeckého kraje na bázi udržitelné energetiky vypracovat aktualizaci akčních plánů pro jednotlivé oblasti užití energie.	
22. Zajistit v rámci nakupování energetických služeb, energetických spotřebičů a investičních projektů organizacemi Královéhradeckého kraje jejich posuzování, mimo jiné, na bázi energetické náročnosti.	

B) Informace, jak bylo ve schválené koncepci zohledněno vyjádření dotčeného státu, pokud byla koncepce předmětem mezistátního posuzování podle § 14a

Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje je zaměřena na území Královéhradeckého kraje, nejsou předpokládány žádné přeshraniční vlivy koncepce na životní prostředí. Koncepce proto nebyla předmětem mezistátního posuzování.

C) Odůvodnění vybrané varianty, pokud byl návrh koncepce zpracován ve variantách

Při přípravě koncepce byly zvažovány tři základní varianty. Podrobně jsou informace týkající se výběru výsledné varianty popsány v samotné Energetické koncepci, zde uvádíme pouze souhrn.

Při formulaci jednotlivých variant se vycházelo ze strategických cílů kraje:

- Zvýšit bezpečnost a spolehlivost zásobování energií
- Zlepšit hospodárnost užití energie – tj. zejména snižovat energetickou náročnost.

- Podporovat udržitelný rozvoj

V rámci návrhové části ÚEK KHK byly navrženy **tři varianty možného budoucího rozvoje**, s různými předpoklady vývoje ve zvyšování energetické účinnosti a využívání OZE a DZE. Jednotlivé varianty se liší velikostí potřeb primárních zdrojů energie a jejich strukturou, ale také i výší konečné spotřeby energie.

Všechny tři varianty přitom vycházejí ze stejného demografického a hospodářského vývoje kraje, který předjímá pokračování současných trendů. Nová průmyslová produkce vychází z předpokladu minimálního nárůstu potřeb energie vlivem implementace úsporných energetických opatření v průmyslovém sektoru a snižováním energetické náročnosti produkce. Nová výstavba bude ve shodě s legislativou realizována na bázi budov s téměř nulovou spotřebou energie a bude mít tedy minimální nároky na energetické neobnovitelné zdroje, a vzhledem k předpokládaným úsporám energie vlivem realizace modernizace stávajících budov lze předpokládat celkové snížení požadavků na energetické zdroje. Ve všech variantách jsou pak ve stejném rozsahu předpokládána opatření pro zvýšení energetické bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektřiny, plynu a tepla (dálkového).

Dle nařízení vlády č.232/2015 Sb. o státní energetické koncepci a o územní energetické koncepci bylo provedeno posouzení definovaných variant z těchto hledisek:

- energetická bilance nového stavu,
- investiční náklady vyvolané navrženým technickým řešením,
- provozní náklady systému zásobování energií,
- dopady na účinnost užití energie a množství energetických úspor,
- požadavky na ochranu zemědělského půdního fondu ve vztahu k výstavbě energetické infrastruktury a energetických zařízení a
- dopady na emise znečišťujících látek a CO₂ a na kvalitu ovzduší.

Na základě hodnocení jednotlivých rozvojových variant bylo provedeno souhrnné vyhodnocení. Na základě výsledků multikriteriálního vyhodnocení variant byla navržena varianta 2: Realistický scénář rozvoje energetického hospodářství Královéhradeckého kraje, se kterou je dále pracováno.

Do výběru varianty vstupovala celá řada kritérií, přičemž podstatnou část z nich tvořila také kritéria s přímou vazbou na životní prostředí. Mezi kritéria s přímým vztahem k životnímu prostředí, respektive k cílům životního prostředí, patřila:

- Produkce CO₂
- Celkové znečišťování ovzduší
- Celková spotřeba PEZ
- Celková konečná spotřeba
- Trvale udržitelný rozvoj KHK
- Podíl OZE na spotřebě PEZ
- Podíl OZE na konečné spotřebě
- Výše energetických úspor na obyvatele
- Výše energetických úspor

Je tedy evidentní, že hledisko životního prostředí bylo při výběru výsledné varianty zohledněno dostatečně již při tvorbě samotné koncepce. Zpracovatel SEA výběr výsledné varianty považuje za akceptovatelný.

D) Informaci o účasti veřejnosti při zpracování koncepce a v procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí

Koncepce byla zpracovávána společností ENERGO-ENVI, s.r.o. a ve spolupráci s příslušnými odbory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a organizací Centrum investic, rozvoje a inovací.

Příslušné odbory se ke koncepci vyjadřovaly, dále probíhala osobní projednání s odborem územního plánování a stavebního řádu. Projednání a připomínkování koncepce proběhlo v rámci Krajské energetické skupiny, jejímiž členy jsou radní KHK, předseda výboru životního prostředí a zemědělství Zastupitelstva Královéhradeckého kraje, úředníci krajského úřadu, zástupci relevantních organizací (např. ČEZ, Elektrárna Opatovice a.s. atd.). Závěry byly prezentovány během zasedání KES.

Veřejnost měla možnost se zapojit do projednávání koncepce v rámci Zjišťovacího řízení. Oznámení koncepce ve smyslu § 10 c) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo příslušnému úřadu předloženo předkladatelem koncepce dne 14. 5. 2018. Oznámení bylo v souladu s požadavkem odstavce 2, § 10 c) citovaného zákona příslušným úřadem zveřejněno a zasláno dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo zahájeno výše uvedeným oznámením dne 23. 5. 2018. Na základě vyjádření doručených k Oznámení byl Krajským úřadem Královéhradeckého kraje vydán 20. 6. 2018 Závěr zjišťovacího řízení, který mimo jiné stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení v rozsahu základních zákonných požadavků, daných § 2 a 10 b) a přílohou č. 9 zákona. V souladu s požadavky zákona byl tento dokument zveřejněn.

Veřejnost měla možnost se vyjádřit také ke zveřejněnému návrhu koncepce a jejímu Vyhodnocení, v rámci veřejného projednání, respektive do 5 dnů po jeho skončení. Veškeré dokumenty byly zveřejněny v i informačním systému SEA.

E) Informaci o přijatých opatřeních pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h.

Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví vyplývá z § 10 h) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Monitoring vlivů koncepce na životní prostředí v dotčeném území bude sledován s pomocí monitorovacích indikátorů uvedených v kapitole 9 vyhodnocení SEA.

Doporučená varianta podrobněji rozpracovává předpoklad energetické bilance v roce 2043 oproti současnému stavu. Tento předpoklad energetické bilance lze brát současně jako přehled ukazatelů a jejich očekávaných hodnot, podle kterých lze hodnotit směřování koncepce.

Dalšími ukazateli jsou:

- Využití ekonomicky efektivního potenciálu OZE
- Využití ekonomicky efektivního potenciálu úspor
- Spotřeba elektrické energie (TJ/rok)
- Spotřeba zemního plynu [TJ/rok]
- Emise CO₂ [TJ/rok]

Tyto ukazatele mají dostatečný rozsah a mohou napomáhat měřit/zjišťovat, jak je naplňování koncepce, respektive cílů a opatření v ní uvedených, úspěšné. Většinou se jedná o indikátory výsledkové nebo kontextové. Indikátory jsou základním přehledem konkrétních parametrů v území, které mají být v daném časovém horizontu dosaženy.

Některé z těchto indikátorů mají vztah i k oblasti životního prostředí a mohou tedy napomoci i při monitorování vlivů předkládané koncepce na životní prostředí.

V rámci Vyhodnocení vlivů na životní prostředí bylo navrženo také sledování těchto indikátorů:

- Emise látek znečišťujících ovzduší: zejména TZL, NO_x, B(a)P
- Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro hlavní znečišťující látky – PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pyren, NO_x
- Množství odpadů ukládaných na skládky a množství odpadů energeticky využívaných.

Pokud bude zjištěno, že provádění Koncepce má nepředvídané významné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, bude zajištěno přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informování příslušného úřadu a dotčených orgánů a současně bude rozhodnuto o změně Koncepce. Návrh doporučených monitorovacích indikátorů je uveden v kap. 9 Vyhodnocení.